

B A J A

vegyes tartalmu hetilap

Előfizetési árak
 Egész évre 5 frt — kr.
 Fél " 2 frt 50 kr.
 Negyed " 1 frt 25 kr.
 Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések
 a legutányosabban számítottak

Szerkesztőség
 hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
 Szent-Antalf-utca 28. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetősi díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kedélyképzés.

— Tanító-tanácskozmányi dolgozat. —

Tapasztalatokon alapuló tény, hogy a kedély képzése az ember egész lényére nagy és döntő befolyással bír.

Ész, — mi minden nagy, nemes és hasznos, jó és szépnek, és igaznak születik; ez, — mi egy embert egész teljességében benntat. S mert éppn a kedély az, mi az érzelmeit nyilvánítására különös hatással bír, kell, hogy annak képzésére egy a nevelés, mint tanítással főtudot fordítsunk.

De vizsgáljuk csak kissé közelebről, mi — tulajdonképp — a kedély? Sokféle-képp találjuk ennek értelmezését. —

Pl. Kant: A kedély alatt a lélek minden működésének központosságát érti; sokan a kedélyt ellentétben veszik a szellem magasabb tehetőségével s az ösztön-szerű hajlamokat származtatják belőle; másoknál az érzelmei és kedély nem különböző dolog; többek szerint a kedély a lélek azon ereje, mely által az saját életének hangulatát, kedves vagy kedvetlen állapotát fejezi ki; Schiller meg azt hiszi — kifejezve egyéni mondatában, — hogy amit az értelem be nem lát, azt egy ötlelet és gyermeki kedély kitalálja.

Bármit vegyünk is a kedély értelmezését, be kell látnunk, hogy annak felkeltése, ápolása és célirányos fejlesztése nemcsak magára az egyedre, hanem annak egész életére, mondhatni jövőjére is kihat. Mi indoklásra se szoruló tény, hogy a gyermek kedélyébredését és ápolását az első szerepet a házi-nevelés viszi, mit később az iskola, illetőleg a tanítás vesz át és a nevelés-el kerülte folytat tovább.

Mily elvek mellett eszközölhet legsikeresen a kedély képzése, azt össze-vonva következőkben f. jezem ki:
 „Neveld a gyermek kedélyét a bölcsőtől a teljes önállóság, még pedig a vallás erkölcsi érzelem fejlesztése, szoktatás, oktatás, példázgatás, szeretet-teljes, nyájias, igazságos és méltányos bánásmód által.”

Mindezekből kiindulva következő eljárást tartjuk szükségesnek: 1. ór. Kezdetből fogva nyájasan, szelíd és szeretetteljesen bánjunk a gondozásunk alá került gyermekekkel, mert napi tapasztalat igazolja, hogy az ily nemes há-násból észrevevése még a bölcsőben fekvő kisded is ártatlan mosolyával válaszol, nyilvánítja benső örömet, lesz vidámmá. A vidámság és öröm pedig a nemesebb lelki érzelmeit felbőjtje s így a kedélyképzés leghatásosabb eszköze, legfőbb helyébe.

Nevelési eiv is: „Neveld a gyerme-keket midáman örömmel öröm által örömrre, vagy pedig: „Adj neki öröme-keket; fejedes az örömeit iránti érzelme-ket, miket a társadalom és a természet szépségei oly bőséggel nyújtanak.”

Vigyázzunk kell azonban, hogy el-járásmunk tulokt ne legyen, a megújse- retetig ne monjon, mert ez által csak kényeztetünk; rossz, a kedélyállapota-ra káros hatású érzelmeiket keltenék.

2. or. Szoktatás, oktatás és alkala-matda erkölcsi jóhatású példázgatások által tegyük meg mindent, hogy a gyer-mekek lelkében a nemes és jó érzeseket fölköltjük, fejlesszük, ápoljuk és erős-bítsük; lelküket minden jó és nemes érzés iránt fogékonyra tegyük.

Fokozatosan és célirányosan fej-lesztjük a gyermekek gondolkozó tehet-ségét is, mert ez által lesz képessé a netán keletkező rossz érzelmeiknek értel-zesen ellentállni. Hogy tehát a rossz ér-zelmei a gyermekek lelkében föl ne kel-jenek, óvakodnunk kell minden olyantól, ami bennük a kellemes érzést elfojtáná. — Ne legyünk hozzájuk durvák, túlszigoruak, túlkövetelők, erőszakoskodók érzel-meik felkeltését illetve ne legyünk az igaztatás-, büntetés és jutalmazásoknál részesítők, igazságtalanok; mert mind-czok által csak azon rossz érzelmeiket ébresztenők föl, melyek a kedély álla-potára igen veszedelmes hatásnak len-nének.

3. or. Nagy gondunk legyen a gyerme-kek gondolkozó tehetőségének fokozatos fej-lesztgetésére; kísérjük mindenkor figyelom-

mel gondolkodásukat, tereljük azokat a hely-es irányba és bírjuk őket arra, hogy idejekorán szokjanak érzelmi érzelmeik föl-ött utolkodni. Az ész legyen mindenkor ura az érzelmi érzelmeiknek, mert külön-ben az emberi gyarlóságot tekintve az utóbbiak vergődésnek nagyon könnyen hatalomra, mi által pedig az érzel-meinek indulatokká való elfajulása idézete-nök elé. Az indulatok érzelmei pedig roppant ellentétben vannak a kedély-hangulattal és föltötte ártalmassak.

„Az indulat — mondja Cicero-ró — hasonlít a zuhanó patakhoz, mely szirtokba ütközve jelforr s tál-rontva gátjait mind elvassz.”

A kedélyképzésnél tehát fosuly tek-tenődő arra, hogy az indulati, általában az érzelmi érzelmeik sohase vergődhesse-nek hatásomra, hanem az ész uralódjék föltök.

Mindéhez legnagyobb lelki erőt nyújtanak: a vallás öröme, az igazi vallásosság.

„A vallási érzelem a legmagas-szatosabb érzelem t. i. ama leirhatlan öröm és megnyugvás, melyet a lélek Isten és az ő adományai fölött annyira érez, hogy ez érzelmeivel semmiféle földi gyö-nyör és boldogság föl nem ér, mely bennünk Isten iránt minden igaz, szép és jó, minden tökély kuforrásra iránt keletkezik.” Menyrei.

Idejekoron kell tehát a gyermekek-ben a vallási érzelmeiket felkelteni, ápol-ni és őket vallásosokká kepezni.

Mindenekelőtt kezdetből kell már a gyermekekkel arra szoktatni, tanítani, hogy szelidek, jámborok, istenfélők, elő-zékenyek, engedelmesek és tisztelatládok legyenek; hogy tudják, miképp minden Isten teremtménye, Istentől jó és függ; mindeneknek Isten a legnagyobb ur stb.

Tanítunk meg őket imádkozni s szoktatás, példázás által bírjuk őket arra: hogy hálaadják Isten iránt min-denkor, ama által fejezzék ki, megnyug-vásukat pedig az élet bármily jó vagy rossz sorsu körülményei közt a Mindenek urához emelt imában keressék és lel-jék föl.

Ébresszük föl kiválóan a hit, re-mény és szeretet isteni föörényeket, mert ezek — mondja Hufeland — „a hamisság és csalásd világában ama magasztos lelki nyugalmat teremtik, melyet csak az Istenbe vetett horgony érzelmei hajfja élvezhet.”

A mely embernek kedélye a vallási érzelmeinek alapzik, annak oly lelki erője van, melyel nemcsak minden rossznak, gonosznak ellenállni, hanem az élet bár-mily körülményeivel és viszonyaival nyu-godtan megküzdni is képes. — Az ily kedély a valódi kedély. — Legyen tehát elvünk: „Képzd a kedélyt vallásosan a vallási érzelmei alapján s légy magad is ezoknél mindenkor és mindenütt példta.”

4. or. Jól válaszunk meg gyermekeink mellé a társakait; válogassuk meg a játé-kokat, mert ezek is a kedélyképzés leghatásosabb eszközei közé tartoznak.

Ne engedjük gyermekeinket ábrán-dozó érzélgőkkel társalogni, mert ezek társasága csak rongáló hatásúak s a ke-dély állapotára föltötte károsak; jól válogassuk meg a játékokat s óber figyelemmel kísérjük azok minden mo-zzanatát, de úgy, hogy a gyermekek még távolról se tarthassanak bennünk ké-meknek, mivel ez is a kedély állapotára rosszul hatna és az érzelmeit ferde kinö-veésre szolgáltatna alkalmat.

Ilyenkor nyilik legszébb és kedve-zőbb alkalm a nevelő s tanítóknak a gyermekek különféle érzelmeinek nyilvánulásáról és kedélyállapotáról tiszta meggyőződést szerezeni, az észlelt hibákat orvosolni, a tapasztalt rossz érzelmeiket a velök ellenkező jókkal összeegyeztetni s ez uton felvilágosítani, oktatás, példáz-gatások által a rossz érzelmeiket, mint károsokat kiirtani és helyökbe a jó érzelmeiket jól elültetni, istápolni és a kedélyt jó irányban kepezni.

Óvakodnunk kell azonban ily alkalmakkor a tapasztalt jó érzelmeit túl dicsejtéstől, mert ez által csak az önzés érzelmet ébresztenők és keltenők föl. — „Az önzés szűlt pedig a hűsá-got, főnhéjazást, kevelységet, gögüt és

TÁRCSA.

Egy sugárról.

Az örömeim mindent felderít
 Napjából egy sugár oltaj lelkem,
 Mit nagyritkán, mérhetlen kín árán,
 Pillanatra nyertem.

Oh, e sugár, szivem fájdalomra,
 Balszava lenne, gyógyítná sebeit
 S feloldná lelkem csalfa álmát,
 Mielőtt hiába bitt.

Feloldatné vizsgálatlan veitöm,
 Szemvédséim, reménytelenségem!
 S az orias-viharokat, melyek
 Lelkem tépik, régen.

Bús arcomra nyájas derüt hozna,
 S csengése visszavonná lelkem!
 A reményhez, hithez, miket eddig
 Haasztalan öleltem.

Szelíd béke szállná meg valómat;
 Napról-napra lassan tolvánának
 Enyhét adó, édes mosolyától
 Egy egy fájó emlék.

Elhalt vágyam újáteremténé,
 Fényt csokolna tolkem bús égére,
 Arról szavagra, ne elérhetlenért
 Forrjon szívem vére.

S míg szivemet a rég csüggedt lelkemet
 Aláírta megzsalón a régi bék!
 Fénykoromban, — himn és remélés, —
 Újra megtanulték.

Lajos Gyula.

Török nők.

A török soha se említi nejét. Sőt sér-tésnek tekintené, ha valaki neje felől tuda-koznék. E kérdést csak is az orvos teheti. Ha a férfiak egymás közt beszélnék és a társalgás családjukra kerül, úgy a „feleség” szó helyett, azt mondják: „A háziasszony.”

A török nő első kötelessége, hogy fér-jét tisztelje és soha ellene ne szegélyön.

A rendet nem igen mivelik. Szobájuk kopár, mert se asztalok, se székek, se pedig ágyfák nincsenek benne; ágyukat derekál-jakkból a padlóra vetik s nappal csomagba göngyölve, valamelyik szögletbe dobják. A falak hosszabban többnyire csak kereteket állnak. Étkezés közben a rabnó tartja a deszkát, melyen az étkek vannak, mivel pe-dig az urnéje nem akarja, hogy sokáig tár-deljen, a legnagyobb ebéd háromnegyed óránál nem tart tovább.

Az előkelő török nő (Hauum) ritkán vagy sohase dolgozik. Szerinte a munka meg-yalazza. Mind e mellett egy évtized óta tanítóknak jérat a házhoz, hogy elajátítsa az idegen nyelveket, melyhez nagy tehetése van. Azonban csakis azt tanulja meg, mi nem kerül nagy fáradságába. A gondolkö-zőtől irtózik.

Nagyon sok török nő zeneérett. Azon-kivül igen sok van köztük, kik meglehetősen verseket írnak. Az előkelő török nő mindig válogatott kifejezésekben beszél, mit az any-nyira virágos arab vagy török nyelv külö-

nösen elősegít. Ha pl. szép lányokról beszél, azt mondja: „Féher mint a jazmín”; „kony-nyen jér mint a zerge”; „szeme gyémánt-ként ragyog”; „mozdulatai bájosabbak mint a szellőtől lengetett ágé!”

A török nő rendszeren alacsony termetű, igen szép szeme, halvány arcbőre és sötét haja van, amár itt ott néha szöke is elő-fordul. Majdnem mindigján kendőzködnék, még pedig nem titokban, hanem társaságban, miközben csevegnek és nevetgélnek. Körmeiket téglapirosra festik. Öreg nők lenyírják hajukat, a leg fiatalabbak számtalan czibakba fonják.

A leggazdagabb és előkelő török nők korakjukban (házuk) francia divat szerint stőtözködnék. Házon kívül a törvény arra kényszeríti, hogy a török köpenyt (feredse) vegyék föl.

Azonban a divat ezt is megtámadta már; többé nem hasonlít idomlatlan szökhöz, hanem inkább ujakkal ellátott burkony, mely-nek végeit bájosan övezik derekuk körül. Fátyluk se oly szűk, mint azelőtt, midőn a lejük négyesögű csomaghoz hasonlított. Az előkelők oly vékony patyolat fátylókat hordanak, hogy arcuk átjártszik rajta. Igaz, hogy nem minden török nő szép. A rutának azelőtt meg volt az az előnyük, hogy a sűrű fátyló alatt szépeknék lehetett vélni.

A közönséges nő maig is nagy és tarka virágos bútor karton bő bugyogójában (salvare) jár. Köpenye fekete vagy sárga

selyemből készül. Ez teljesen elrejtí terme-tét és idomlatanná teszi. Fejét többféle szí-nű kis turbán fűli, mely körül a fátyló csavar-ják — egyet a szem fölött, a másikat alatta. E fátyló (jasmak) a népnel vastag pamut-szövetből áll. A turbánon rendszeren ékszer hordanak, néha gyémántokat is. Sárga vagy fekete nagy felczipő egészíti ki az öltözké-let. E czipők orra fölfelé hajlik és mihelyt há-rukba vagy idegen házba lépnek, az ajtó előtt hagyják.

Ha a férj hazajő és neje szobájának ajtajánál idegen nőnek felczipőjét veszi észre, nem szabad a szobába lépnie. Ha látogató-ban vannak, ol-elülnek a kevereten és narg-hillet vagy illatos szivarkákat szívnak, miket a rabuk csavarnak.

Mivel a törökök nagyon tisztelik az öregeket, mihelyt valamely koros nő beszél a többi mind elhallgat. Gyermekeiket hátrá-talanul szeretik, ezek pedig nem csupán szüleit, hanem dajkájukat is tisztelik.

A török nagyon elnéző neje iránt. Ez azonban koránt se a tisztelet eredménye, hanem inkább kímélet, melylyel a gyöngye és alárendelt nem iránt tartozik. Megbocsá-ja szeszélyeit, és egyáltalán nem fírad azzal, hogy javítsa hibát. A török példabeszéd azt mondja: „Mint ahogy a nő a férjü bordájából lett teremte, úgy, mint ez, nem természeté-nél fogva kajja, és hiába fáradsz azzal, hogy kiegyenesítsed.”

Budwig.

felváltókat. Ezek a kedélyt csak ron-
tanák.

5-ör. Különös figyelemmel legyünk
a kedélyképzést illetőleg a nemiségre,
mert tudni való dolog, hogy a nők ter-
mészeti alakuknál fogva sokkal gyen-
gebb érzelmeikkel vannak megáldva,
mint a férfiak. A nő az érzelmei vilá-
gában él. — Uralkodója nem annyira
az ész, mint inkább a szív, mely köznyel-
ven szinte kedélynek nevezetik.

A nőknél tehát az érzelmekre és
azok helyesirányú fejlesztésére, a szív
nemességére kell fő súlyt fektetnünk. Ez
azonban csakis szelíd, nyájas, szeretet-
teljes bánásmód, a vallási érzelmeik fel-
keltése s a vallás erkölcsök tanítása útján
érhető el.

Övünk kell magunkat tehát min-
den olyan eljárás- és alkalmazkodás-
tól, mely a szív eldarvítását, az érzel-
mek eltompatítását okozhatná, mert ez a
jövőben igen károsan borszúl meg
maga.

Ha már igaz, hogy a ő hivatása
nagyon is fontos, be kell látnunk és
ismernünk azt is, hogy a nő, mint anya,
egy egész család szíve; a szív és kedély
élet adója.

Kiváló gondot kell tehát fordítanunk
a nők érzelmeinek fejlesztésére és szívnek
(kedély) nemességére. Elv: *Tekints a
kedélyképzésnél a nemi egyediségre.*

6-ör. Igen eredményesen mozdítjuk
elő a kedély képzését, ha mindazon erkölcs
és szívnemesség versek és olvasmányo-
kat, melyek olvasókönyveinkben foglal-
tatnak, jól válogatjuk meg és össze-
rűen használjuk föl. — Nagy itt a
rendelkezésünkre álló olvasmányok
száma, melyek nagyon is alkalmasak arra,
hogy a gyermekek gondolkodó tehetségét
erkölcsi irányban fejleszthessük s általuk
a valódi kedély nemességét eszközöl-
hessük.

Hogy az ily szív- és erkölcsnemesség
olvasmányok tárgyalásánál a kellő hatás
meglegyen és az elérni óhajtott célt té-
vesztve ne legyen, úgy járjunk el a tanít-
ásnál, hogy a hatás mindig azon ér-
zelmei felkeltésén, ápolásán és erősítésén
irányuljon, a melyek céljából azok szer-
kesztve lettek.

Legyen a tanító maga is az elő-
adandó olvasmányok czéljával, erkölcsi
irányával tisztába, mutasson a kedély-
képzésre alkalmas és használt tárgy ta-
nítását iránt mely érdeklődést s akként
végezze tanítását, hogy a hallottak a
gyermekek által felfoghatók legyenek,
szívökbe véssződenek és állandóan meg-
maradjanak.

Elv: *Legyen a tanítás alapos,
felfoghatós tekintetében könnyen ért-
hető és maradóan hatású.*

7-ör. Nagy gondot fordítsunk és jól
válogassunk meg azon könyveket, melyek
elolvasás czéljából a gyermekek ke-
zébe adunk; mert mi sincs mi a gyer-
mek érzelmei világára, kedélyállapotára
oly befolyást gyakorolna, mint az ol-
vasás.

*„Semmi sem képeshet és ronthat
annyira, mint a jól vagy rosszul vá-
lasztott olvasmány, egy könyv az embert
egész életére képes művelni, vagy ronthati.”*
Hérod. Övni kell tehát a gyermekek
minden olyan könyveket, iratok olvasásá-
tól, melyek rossz irányúak, szív-, erkölcs-
és kedély-mételezők. — Adjunk azonban
kezőkbe olyan könyveket, iratokat, me-
lyek olvasása lelkiükben a *nemes ér-
zések felkelti, a vallásosság erősíti és a
jó izlének alapját megvetni alkalma-
sak.* — Elv: *„Legyen a tanító az ol-
vasmányok megválogatásánál ügydátos,
olyan könyveket adjon a gyermekek ke-
zébe, melyek a szív nemessége és kedély
képzésre alkalmasak.”*

8-ör. Törekeidünk teljes erővel oda,
hogy gyermekeinkben a munkakedvet fel-
keltjük és a munkálkodást megkedvel-
tessük.

Mondva van, hogy *„aki a mun-
kát szereti, az mindig készen találja
az örömet.”* — Napi tapasztalatok igaz-
szojják is mindezt. Nem-e igaz, hogy a
munkaszerető ember Istenne helye-
bizodalmat munkáját redesen jó kedv
mellett végezi és mily határtalan örö-
met és vidámságot szerez, ha azt el-
készülve egy teljes egészben látja.
Az öröm és vidámság pedig —

mint már egyhellyütt dolgozatunkban
jelzők — a kedélyképzés egyik leghat-
hatóbb keltője közé sorolandók. Elv:
*„Vesszél a tanulót a munkálkodás meg-
kedvelésére.”*

Mindezek után tekintve, hogy a
tétel a kidolgozást illetve olyan, mint
a kiaknázhatlan bányát, dolgozatokat a
felsoroltak után bezárom s befejezésül
röviden még csak annyit hozok föl,
*hogy mindenkor, mindenütt és minden
körülmény közt okserien és czélirá-
nyosan iparkodjunk felhasználni mind-
azon kintálkozó és rendelkezésünk alá
kerülő alkalmat, mik csak a gyermekek
kedélyére nemestőlleg hathatnak.*

Szélig Ferencz.

Levelezés.

Budapest, október 8.

Bevontok a minap egy Redactor ösmé-
rősből holmi kritikai elfemutatással az
oldalszelemben. Ott állt szegény szerkesztő
írásaitánál, előtte, mögötte, körötte papiros
garnáda. Karosszéke úgy emelkedett ki a
padmaty ellepő papírostengerből akár az
Ararat hegye a vízőnből (én ugyan se
vízőzött, nem Araratot világteletemben nem
látám.) Örvendő mosolygól fordult felém,
amint beléptem. Ezer esztendője nem lát-
lak esem, mi hirt hozasz a nagy világból?
Kérd vidáman, yerejtékes üstökét törölgetve
keszkenőjével. En néhány dövölöz szó után
felöltöm mélyeséges zsebében iratom után
kezdem kótárszám, minek láttára egyszerűre
megcsappant jöködre. Keserű rezignációval
vakarta meg tarkóját, ezután tragikus mell-
hangon megszólalt: Hát te is fiam Brutus?
— „Nem értelek” feleltem. — Nem-e?
Hát te benned is egy mell csalatkozom,
mint többi barátaimban? Nem elég az a mil-
lion sült pótg, még te is rá mészol, mint
tegnap Sándor és Miska, kiket pedig barátim-
kal hitem! Ne néz reám oly kérédől.
Külről tudom, mit tartalmaz irományod,
akár előre elmondom, körülbelül hogy kez-
dődik. Lylesformán ni:

„Hull az eső, az idő tép szomorú —
szivem hervad, mint e dobt koszorú. —
Vagy: Sárka haraszt zörög lábam alatt —
ez az élet keserű egy falat.” Avagy: „Ziva-
tar lesz, veres az ég alja — szivemet a bánat
körünyalja.” Vagy pedig: „Hull az eső
nagy csopokban, akár egy pogácsa — kebe-
lemben szünetlen dög a kalapácsa!”
Vagy így!

„De kériek, kiméld tüdődet! Vess előbb
egy pillantást ez iratba és megírod, hogy
semmi ilyes nincs benne!” — Betekintett és
homloka deregen kezdett. „Bocsás meg
bábám, de anny fájdalmas csalódásom kellett
átésem, hogy setét gyanum könnyen meg-
érthető. De hogy is ne? mikor a sült pótgát
sáska bandát kívül még barátaim is (most
már csak volt a k) megrögtaták — ősi
yerekkell! Majd megolult már a sok
hangulatjelles strófabar, mert szerkesztői le-
kötösemterem parancsolja, hogy végig betüz-
zem valamennyit!”

Barátom, egy idő óta oly érzéssel
ülök le mindig karosszékebe, minélv csak
Dóza György telepedettett izzó trónusára.
Se éjelem, se napalom e z öngemeyektől,
melyek szinte kósárszámra érkeznek az or-
szág minden tájáról, aláírva Dailyly Bogu-
nyók, Szellőfi Adolárok és Harmath Lidők
rémséges szerzőitől! . . . Ez az ősz a leg-
veszedelmesebb szaka az esztendőnek. A
tavasz nyomába se báhát, a nyár és téli
kismiska hozzá képest! A legsvárabb, leg-
kielenebb fantáziát is csodásan megtermé-
kenyíti egy aféle „szomorú ősi eső.” Hidd
el, csontig áztam már attól a tengernyi
„csendes ősi permetegztől”, kedélyemre ne-
heztedt az a rengeteg sok „méla borulat”,
minden zöröje azt hiszem, hogy „szó szél
zörrent a bokrot”, éjszaka meg fekete csúskák
váváknak fülemben. . . Irtozásom élet ez!
Ha majd időt szakíthatasz magadnak, lei-
hatold kinszenvedéseimet akár a saját lapom
számára ilyen czim alatt „Egy szerkesztő
mártíromsága.” Leírnam magam is, de —
tökre vagyok silánytva! — Megígérem
te és esietem, egyedül hagyva őt a bu-
songó versnapi közepette.

De nemcsak a sühédet költők, hanem a
katons-ujnokok bönnapja is ez. Ugy szerte-
imégetni azokat a rekrutacsapatokat, amint
egy szál frajter vezérelte alatt nekünkünak
a sárgára meszelt kaszárnyának Pirosekép,
dali falusi legyenek gyöcsögnek, gatyába, ba-
zára a vállukon, süvegükön háromszínű rozsa,
ajakukon a babájuk csókja. Azzal a nemzeti
színi pántlikával, virító kórkárdával porge ka-
lapjukon, azzal a labjókora tüztől kései ró-
zsaszállal mintha a nádvizkó falu, a kalász-
hullámok róna ide költészetből hoztak volna
magukkal egy darabot a főváros szürke ro-
zójába. . . .

E népies jelenet a népsziművek hő-
ségeit, Blahánét juttatja eszembe, ki e hó eső
estéjén roppent vissza régi puha pelyhes fész-
kébe. Török Zsófiát adta ezúttal először és nem
hiába a piros bugyellárban lépett föl, de
olyan piros közzelvel is jázott, minélv már
régem nem. Perze volt rengeteg tüzetes, ki-
hívás, éjtenzés, taps, koszorú!

Wales hercege, az angol trón-
örökös itt idős fővárosunkban, mint Karolyi
Alajos gróf vendége és a nemzeti kaszáló
ünnepeltje. Érdekel szemléte meg kiállítá-
sunkat, Európa legelső gavaléria, de szen-
nemcsak kiválóan legelső gavaléria, de szen-
vedélyes sportember is. Magyar paripánk
nagyon meggyertek tetszését, nemkülönben,
sőt még jobban a — magyar nők! Bocsánat,
ez advariatlan egymástáért, de a magyar
nyers közmondás tanított erre, mely szől
lyetekenként: „Ne higgy a világos felbőnek,
a görbes lóak és a — mosolygós asszony-
nek!” Ugy bizony!

Fővárosi levelező.

Kiállítási hírek.

A lókiállítás.

Országos tárlatunk keretében e hó
5-én nyílt meg a nemzetközi lókiállítás,
melyen nemcsak népies lötenyész-
sünk lesz méltóan képviselve, hanem a
nagyobb és kisebb műesek tulajdonosai
is bemutatandják, állami lötenyész-inté-
zeteinkkel karöltve, országos lötenyész-
társuk színe-javát, és így bizton remél-
hető, hogy magasabb értékű, nemesebb
véru, fényűzési czélokra szolgáló lovaknak
jobb értékesítésének és nagyobb kivite-
lésnek újabb csatornái fognak létesíttetni
és kiállításon.

Nagy munkába került az e feladat-
tal megbízott rendezőségnek a kiállítás
sikeres létrehozatala; de hogy mily fé-
nyes eredménytől eladatott meg a nehéz
feladattal, azt szemlélteti a nagy közön-
ség azon öt nagy istállóban, melyek-
nek kapu f. e. október hó 2-án meg-
nyíltván: összesen 830 kiállított lóval
oly képet mutatnak, mely — azt hisz-
sük — méltó a nagyszabásu kerethez, s
a mő megalkotására minden oldalról
hozott áldomatokhoz.

Az egész lókiállítás — három löcöprti
programja szerint — három löcöprti or-
oszlik.

Az első csoport a ménesek collectiv
kiállítása, hol a nagyobb ménesek
tulajdonosai külön keretben kívánják be-
mutatni ménesüket.

Itt méltán első helyet foglalnak el
királyunk ő felségének lipizai és klad-
rubi magánmenései 10 lóval. Az ural-
kodó ezen két ménese nagy befolyást
gyakorolt országos lötenyészésünkre is.
Ezen ménesekből fejedelemi kegy folytán
számos törzsmén került e század elejétől
fogva a mezőhegyesi állami ménesbe s
a méntelepekre, a legujjabbban a fogarasi
ménesbe is, hol csupán csak lipizai vér
tenyésztetik, melynek alapforrása a Triestz
mellett a Karst hegységben 300 év óta
fenálló lipizai udvari ménes.

Második helyen szerepelnek az
ausztriai állami lötenyész-intézetek, a
radauzi állami ménes és az örökös tar-
tományok méntelepei 24 lóval.

Ezen istálló másik oldalát a ma-
gyar állami lötenyész-intézetek collectiv
kiállítása foglalja el. A ki ismeri azon
fontos, sőt döntő szerepet, mely Magyar-
ország lötenyészésében az állami löte-
nyész-intézeteknek jutott, a ki tudja,
hogy ezek képezik lötenyészésünk eddigi
haladásának s jövő felvirágzásának alap-
forrását, az természetesen fogja találni,
hogy az állami lötenyész-intézetekben
tenyésztett minden egyes fajtát és törz-
söt méltón kellett képviseltetni ezen
országos tárlaton; mert hiszen az ország-
os lötenyészés teljes képtét akartuk be-
mutatni; s a geográfus is, ki a nagy
folyam leírását tervezzi, annak alapforrá-
sait tartozik részletesen kimutatni.

Minden fajtból s minden törzsből
ki van állítva az illető ménesnek 1-1
törzsménje és két törzskanczaja s azon-
kívül a méntelepek létszámából is törz-
zsek szerint 4-4 fedező mén. Általá-
nosan megjegyezhető, hogy nem egyes
legjobb példányok választattak ki, hanem
olyanok, melynek az illető törzs általános
minőségére leghelyesebb képviseltetik.

A II. sz. istállóban találjuk egyéb
magasabb angol véru magánmenészek
collectiv kiállítását, valamint néhány
angol telivér versenyparipát és tenyész-
anyagot.

A III. sz. istálló különféle fajtaú
és természetű ménesek gyűjteményes kiál-
lítását tárja elénk.
Ezen két utóbbi istállóban összesen
33 ménes 256 lóval van képviselve.

Magyarországban összesen mintegy
100 ló magán ménes létezik, mely a
„ménes” nevet a benne tenyésztett ne-
mesebb és constansabbn vérdől fogva
valóban megérdemli. Tehát harmadrésze
van képviselve szám szerint, de minőség
szerint — kevés kivétellel — méneseink
legjavát fogjuk e tárlaton képviselve
látati.

A második csoport lókiállítása azon
kisebb tenyésztőknek, kik néhány kanca
után, nem ménesben, hanem gazdasági-
lag tenyésztettek. Ide soroltattak egyes
lótulajdonosoknak nem saját nevelésű lo-
vai is.

Ezen csoport a legkisebb, amennyi-
ben csupán százöt lóval foglal magában.
Képviselve vannak benne a legkülönbö-
zőbb fajtak és keresztetések, kezdve az
angol telivér lótel egészen a nehéz,
nyugoti nóri, ardenai, suffolk és cydes-
dalei munkás fajtag.

Külön alosztályát képezi ezen csoportnak a nyugati nóri jellegű nehéz
igás lovak osztálya, melybe negyvennégy
ló van sorolva: még pedig részint ma-
gyarországi uradalnak, részint bel- és
külföldi kisebb tenyésztők istállóiból.

A nóri vér nemesebb, könnyebb faj-
tával keverve majdnem kivétel nélkül
használhatlan kocsokat ad, de homogén
vértel tenyészve s megfelelő természeti
és gazdasági viszonyok között megbe-
csülhetlen, s jelenleg világszerte legdrá-
gábban fizetett munkás lovak ad. Bizo-
nyítja ezt az általános csoport mellett
egyöntetűség kedvéért ugyanazon istál-
óban elhelyezett zalamegyei, muraközi és
murameli népies collectiv kiállítás
huszonnygy lóva. A Muraközben ugyani-
át év óta csupán nóri jellegű (szarvai;
percheron felvér és ardenai) állami és
magán ménak alkalmazatnak apolavak-
ként; minek eredménye az, hogy a
muraközi földmives tenyészők, ki azelőtt
a sokkal nemesebb és jobbvéru, de nóri
kanczára nem alkalmas angol, arab,
nonius és norfolki apolavok után szár-
mazott éves csikait legfeljebb 80-100
frtért adta el, most nóri ménak után
származó választott csikait 5-6 hónapos
korukban 150-200, sőt egyes esetek-
ben még drágábban is eladhatja.

A harmadik csoport a lötenyészbi-
zottságok által rendezett megyei collectiv
kiállítások csoportja.

Ezen csoportban huszonkét vármegye
lötenyészésében van képviselve összesen há-
romszáz nyolcvan lóval, mely szám
egyfőt-egyig csupán földmives tenyészők
istállóból került ki.

A megyei collectiv kiállítások ren-
dezésének fő czélja az volt, hogy az
országban kiválón tenyészéssel bíró
vidékek különböző jellegűk szerint jó
példányokkal képviselve legyenek e tár-
laton; mely e szerint hivatta van az
országos lötenyészésnek oly nagyszabású
és hű képet mutatni, a minő még soha
sehol egy keretben nem volt.

A legkülönbözőbb tényezők ügy-
bizottság s öszvegyő közreműködésére és
jelentékeny anyagi áldozatokra volt szük-
ség, hogy ezen a maga nemében új
és páratlan csoportos kiállítás tényleg
megalkottassék; de szükség volt rá azért,
hogy ugy magunk is megismerjük, vala-
mint a külföldi közönséggel is megis-
mertessük országos lötenyészésünk jelen
állapotát, s ezzel törekedjünk arra, hogy
lovaknak jobb értékesítésének mérveit sa-
porítsuk.

Az országos lötenyészés ügye ugyanis
nemcsak hűvelméli szempontból felette
fontos nálunk, hanem a magyar mező-
gazdaságunk jelenleg egyik legjelenté-
kenyebb és legjövődelmesebb tényezőjét
képezi.

Az egyes megyék collectiv kiál-
lításánál nem az volt a czél, miszerint a
vidékeinket egyes gazdák által állítható
nemesebb véru, zsebb, de a vidék álla-
gos lömönbségétől eltérő példányok kül-
désének fel; hanem azon czél tartatott
szem előtt, miszerint minden egyes vidék
löletszámának átlagos minőségére és csoportban
néhány jobb ló által képviselve
legyen.

A minő lovak tehát az egyes vár-
megyék kiállításában szemléltük, olyat
nem találunk ugyan minden pillanatban
százankint eladásra készen az illető vi-
déken, de igen is megtaláljuk az illető

Különfélék.

vidék tenyésztőinek istállóiban százan-kint, sőt ezrenkint is az oly vérfű anyagot, melyből oly lovakat lehet nevelni és megfelelő gondozás mellett oly conditióban a vásárra állítani, mint a miú példányokat a kiállítás szemlélhetünk. Számos tenyésztő remélhetőleg megfogja tanulni e népies kiállítás azt, hogy a megfelelő tartás és felnevelés nélkülözhetlen kiegészítő részét képezi azon jó véreknél, melyek Magyarország lótenyésztésének megbecsülhetetlen kincsét képezi, s ha ezen elv általános elterjedést nyer tenyésztők körében, akkor megfogjuk érni országos lótenyésztésünk aranykorát.

A mint a lókiállítás három főcsoportjának a fentebbiekben foglalt rövid jellemzéséből látható, a kiállítás összes anyaga egy szerves egészet képez, s országos lótenyésztésünk egységes képét mutatja nagy keretben és erős vonásokban.

A külföld meg fogja tanulni belőle hazánk lótenyésztési viszonyait, tenyésztőink pedig megismerik a hazai anyagot minden ízében és levonhatják belőle ama hasznos tanulságokat, a melyek megszívleléstől várható országos lótenyésztésünk fő virágzása.

Magyar ruházati ipar.

A posztó és szövetyártás hazánkban a kezdet kezdetén van és csaknem minden városi ember külföldi szövetyeket hord, mert hát belföldi ruházatban nincs mit válogatni, azért a ruházati ipar még is magas fokán áll hazánkban.

Nemcsak az egyre gyűrűlő magyar díszruha és a különböző vidékek képviselése, hanem a nemzetközi szabás ruha kitűnő ízléssel készül nálunk úgy a fővárosban, mint nagyobb vidéki városainkban.

Ennek az iparágának rendkívül szép jövője lehetne.

Magyarország elláthatná ruhafélfélekkel a keletnek egy jelentékeny részét, első sorban velünk szomszédos aludnai országokat és teljesen fedezhetné a belső szükségleteit, úgy hogy abszolút fölösleges lenne ruházati darabokat külföldről hoztatni.

Két nagy akadály van ezen iparág gyors fejlődésének.

Az első az, hogy saját nyersanyagunkból külföldről szőtt kelméket dolgozzunk föl legnagyobb részét. Ennek fő oka a természetes hazsonnak egy tetemes része nem a magyar ember zsebébe folyik. Nekünk magunknak kellene a magyar gyapjút itt bent a hazában földolgozni, minek folytán a közvetítői nyereség is bent az országban maradhatna. Valóságos ironia az, hogy a gyapjút olcsón adjuk el a külföldnek, melytől aztán különféle kelmék alakjában drága pénzen vissza vásároljuk.

Mondtuk már, hogy minden előfeltétele volna nálunk a hazai posztógyártásnak, csak a vállalkozó szellem hiányzik. Akinek tőképénze van, inkább a takarékpénztárba teszi, semhogy hasznos iparvállalatokba fektetné.

A másik alkalmas munkaerő hiánya. Az ember nem is hinne, milyen szükség van azoknak erre az iparra, mint a hányan általa boldogulhatnak. S valameditig a kellő számú munkáskézből hiányt szenved, gondolni sem lehet arra, hogy exportra dolgozzunk. Ez alatt persze nálunk élmelesebb nemzetek ragadják el előlünk a tét, úgy hogy mire lenne már elegendő munkaerőnk, nem lesz már mit a kelet számára létszítünk. Ezt meg kellene gondolni. Iparosaink rosszul teszik, ha gyermekeiket „képzelt” uraknak óhajítják nevelni, mert valójában koldusoknak nevelik, holott ha a szabóság adná s ez által az alkalmas munkaerőt országszerte szaporítaná, állandó és biztos kenyeret adnának a kezükbe.

Azután úgy kellene tenni, mint a hogy a külföldi exporteurók teszik; t. agenseket kellene küldeni a szomszéd keleti tartományokba, kik az ottani lakosság szokásait és ízlését tanulmányoznák, és mustárakat hoznának viseletökről, hogy itt is lehessen ép olyan viseletet készíteni s aztán nagyobb mennyiségben oda szállítani eladás végett. Szemessé a világ?

N. H.

— Ő felsége a király névénél a hatnivali folyó h 4 en a pleb. templomban ünnepléyes istentisztelet tartatott, melyen jelen voltak: a városi hatóság, testület, gymnasium s a helyben állomásozó katonaság tisztikara s nagyszámú ajátoskodó közönség.

— Kinevezés. Szondy Mátész kir. aljárásbíró, a bajai kir. bíróságának egyik kitűnő képzettségű és munkás tagja a szabadkai kir. törvényszékhez bíróvá nevezették ki. Ösztöme óhajjal kívánják, hogy új otthonában teljes meglegedést találjon.

— Áthelyezés. Pöchner Ferencz adóhivatali pénztárnok, ki a közönség elismerését vívta ki hivatalos ügy társadalmi uton, Cságotnyárára helyeztetett át.

— Nétszeker Janka kisasszony, kinek városunkban több év óta nyitvánossági joggal felruházott jó hírnevűek orvosi magán léányiskolája áll fenn, ki az 1883. évben rendezett „Bács megyei női kézimunka-kiállítás”on kézimunkáit arany díszok kaptak nyert, az országos kiállítás joreja által finom kézimunkáit árt arany éremmel lett ismét kitüntetve. — Szivesen gratulálunk e kitüntetéshez annál is inkább, mivel kezelése mellett léánykánk is szép előhaladást tesznek a nekik annyira szükséges és hasznos kézimunkák készítésében.

— Spitzer Benő és társa szeszgyárosok a helybeli tüzoltó-egyletnek 100 forint adományoztak.

— Hymen. Saich Gyula ókóri jegyző ur jogvet váltott Antál Irén kisasszonnyal Bikityről.

— Kalocsán v. vasárnap ment végbe az elemi iskolák új épületének felszentelése, mely épületet Haynald Lajos ó eminenciájára emeltetett 36 ezer írt.

— Ertesítés. Műtán az ési gyakorlatok megkezdődtek, értesítettek a bajai tornacsapalegység tagjait, miszerint sziveskedjenek a gyakorlatokon, melyek minden hétfőn és csütörtökön a tanítóképződeben (a szabadban, vagy a téli tornateremben) d. u. 5-6-ig megtartanak, minél számosabban megjelenjen. Az elsőké.

— Hamis bukás vádjá miatt Herzog Lázár bajai lakos a szabadkai kir. trvszék vizsgáló bírósága által vizsgálati fogságba helyeztetett.

— A budapesti magyardalcsarnok ma vasárnap október 11-én a „Nemzet szízlóda” nagyműtermében előadást tart. Belépőkí 50 kr. Karzat 20 kr. Kezdeté 8 órákor.

— K. T. V. Palánkás György és Nagy János Rókus-kútváros, korszok utczában levő közös nádföldet bázuk október 7-én, esti 9 órákól ról kigyulladt és leégett. A ház biztosítva volt. — Ugyancsak e hó 9-én délelőtt 9 órákor tüzet jelzett az örtonyorn levő tüzoltó, mire a tüzoltók rögtön kivonultak, de szerencsére tüzet sehol sem találtak.

— Halálozás. Balog Arpádot, a nálunk is ismert fiatal szingagzatos sulyos csapás érte, elvesztvén nejét, szül. Gröz Borbálát, kit a kerülhetlen halál három napi komsz szenvedés után a boldog házasság 2-ik évében ragadtott ki a szerető férj karjaiból. A boldogult hült tetemet Sümegen — hol a halálozás történt — tetettet örök nyugalomra. Nyugodjék békében.

— Pénzszervelekek fölüadása. A közmunka és közéletességügyi miniszter körlevelét körelevelettel becsatolta ki: Folyó évi október hó 1-től kezdve pénzszerveleket nyitva csak 300 forint meghaladó értékű 250 gramm sulyú adhatók fel. Ily pénzszervelektől az értékpórt, mint eddig úgy ezután is 50%-a pótlelkap a feladásokor betendők.

— Ertesítés. A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására hozzuk, hogy áruforgalmunk egyrészt folyó hó 8-dikáján a város alatt a Sugovicsa partján levő rakpart helyiségünkbe hozzuk, hol is úgy az ékeztet árúk kiadatni fognak, mint a feladás is eszközölhető. Árúcsikéket, melyek sulya darabonként a 400 gramot meghaladják, ugyiszintén a gyorszállítmányok mint eddig, csupán a nagy Dunánál adhatók fel is vételhetők át. A városi rakparton kezelt árúk a gabona nemek kivételével esztona dipütöket penkul kezelhetnek. Gabona nemekről úgy az ékeztet mint elmondandókat úgy, a rendez fardjút mellett métermázasnak 2 kr. szatonadjú szedetik be. Bajá, 1885. október 7-én. Az l. es. kir. szab. dunagőzhajózási társaság ügynöksége.

— Ajánkozás. Egy német származású m úker tészét állást keres. Bővebbet e lap kiadó hivatala.

— Hirdetmény. Bajá szab. kir. város kapitányi hivatala részéről közhírré tétetik, miként Baján, és e város külterületén tartozkodó es. kir. közös hadsergeből legénység részére (értvén a porttartalékosokat is) az 1885-ik évi ellenőrzési szemle folyó október hó 19. és 20-án muntenkor reggeli 8 órákor a városnálánál fog megtartatni. Ezen ellenőrzési szemlén mindazok, kik a folyó 1885-ik évben még telteleg szolgálatban állottak, vagy feygyergyakorlaton részt vettek, — megjelenni nem tartoznak. Mig a kötelezettek közül elmaradtak utószemlére, — annak idején — Zomborban kötelezetnek megjelenni. Baján, 1885-ik évi október hó 3-án. Scheibner Gyula, főkapitány.

— Rossz csillagok járnak a katona szabadidőre írja a Szabadkán megjelenő „Bácskai Ellenőr”: A f. évi sorozás alkalmával Szabadka városá hadjutalékával hátrálékban maradt, meg pedig oly nagy számmal, hogy főt a honvédelmi miniszteriumban kezdtek a felett egy kisse gondolkozni. Egyszer csak f. év szeptember 20-án nagy titokban betoppant városunkba egy olyan felülvizsgáló sorozó bizottság, melyről az illetők nem is álmódok. Nevezetesen: Büchl es. kir. tábornok, Kossits Péter m. kir. honvédelmi miniszteri osztálytanácsos, dr. Haemann es. kir. főorvosorvos, Dresler es. kir. alvezetés, Hild m. kir. honvéd ezredes, dr. Varjas m. kir. honvéd törzs orvos és Szabatinzsky es. kir. százados. E bizottság maga elé idéztette mindazon újonczokból a kiket tavasszal a szabadkai sorozó bizottság felmentelt; és ezen felmentelt újonczokból a fenti bizottság 108-át besorozott. Azt hisszük ehez nem kell kommentár. Mi csak annyit jegyzünk meg, hogy a besorozott íjak varosunk legjavonyosabb gazdáinak a fiaik, kik közül többen — állítólag — 2700, 1000, 800, és 500 forint fizettek a szabadkaiot. Mi neveket ezuttal nem említtük, de ha kell, azzal is szolgálnak.

— Ersekújvárról írják a „Szineszeti Közöny”-nek: „Zoltán Gyula szingagzató dacára annak, hogy minden új darabot előadott, rövid egy hó alatt 300 írt dehittelet távozott, de azért tisztességesen, adósság nélkül ment ki a városból, a mi nem kis feladat volt. A tisztújítás az előkelő családok összetételéből, ebből a legnagyobb gyűlölet és harag származott; s az ilyeneknek rendszeren a színeszet isza meg a levét, mert nem járnak a színhabza. Valóban elismorított dolog, hogy Magyarországon legyen temetés, lakodalom, követelésztás, tisztújítás, szóval bármi, a színeszet rendszeren kárat valja. Elégé sajnos, hogy a társadalmi surlóások miatt, a színeszetnek kell a legtöbbet szenvednie.” — Kíváncsunk, hogy fentemvezett igazgatónak, ki jövő Eóban kezd meg talán előadásait, jobban menjen dolga, mint Ersekújvárról.

— Miért szegényednek el a sokan? Mert a tejjel megposztolnak azedik. A lábasok ezüst kanakalék vakargatják. A sikároló kefe a vízben marad. A szep nyúló kékcsok forró vízbe dugják. A seprőt nem akasztják szegre. A használt asztalmentőt oly helyre dobják, hol az egerek mörgráják. A dzsásk és szapulók kint a napon száradnak, míg szét nem hullanak. A ruháemű a kötélen marad, míg a szél elrongyolja. A téli hímű nyáron a molyok rongolják. Hus és zöldségmaradékok a kamrába rolanak meg. Az asztali gyűlölcöt meghagyják fergesüdni. Az olajos palancsak nincs dugója és legyek tanýznak benne. A kávé, tea, bors s egyéb fűszer elveszti zamátját, mert nyitva hagyják. A fűstölt hús megromlik, mert nem szózzák meg elegendően. Szegénység nem szegény, — de ki ily módon szegényedik el, csakugyan szegélyedik magát.

— Az ember teremtése. Isten az ember földből teremtette és nem égből.

nehogy tervei az egész földet körül foglalkják, nem le veg b ő b ő l, nehogy a villám szélszaggassa a kőbűt; nem t ő b ő l, nehogy írtó paraszokat gyűjtson felbarátja fejére; és v i z b ő l se, nehogy sima arca elfedje a föld melyében lakozó szörnye egéket, hanem f ő b ő l ő l, hogy jótékony legyen, mint a föld, mely dúd kincseit rejtveken őmieszti; hogy hálás legyen, mint a föld, mely a neki ajándékozott buzaszemert tizenötöt ad; mely legyen bocsánatlejtés, mint a föld, mely azt is megjutalmazza, ki ártúrja a kőbűt; hogy legyen hó, mint a föld, ki midőn kedvese, a nap, elhajlja, magára ölti az özvegy fátályt, a virágoknak elárja a jarkát és ha a nap ismét visszatér, a harmat könyveit fogadja, mely éjjel hullatott. És midőn az ember elkészült, az angyalok egy darabka eget vetek szömehez, keves tevégtől füléhez, tüz lebet ajkájához, a szive pedig tenzer vízet csöpögtetnek, azért van az ember szívében a a csodolatos apály és dagály és azért adja vissza a sziv a tenger csöpögt a szem égének.

— No-emancipáció. Ph. adelphában a múlt évben egy idegen hercegnő telep-dett le, ki azóta számos különözése által tnt ki. A múlt hóban összehívta a város előkelő hólyeigt s kijelentette, hogy ideje végre, miszerint a nők is teljesen emancipáltasának. Ezután bemutatatta magát, mint a no-emancipáció apostolnője, ki el van határozva fey eszméit minden éron létesíteni. Az emancipációt — mint mondá — először is azzal kell kezdeni, hogy ezentel ne a férfiak keréjk feleségül a nőket, hanem a nők férjül a férfiakat. Az indítvány nagy lelkesedéssel fogadtott, és az ottani férfivilág most kíváncsian várja a teendőket.

— Rászódni a verőközséget igen gyakran megkísérlik, oly ártúnak, a melyek jó tulajdonságaitól fogva nagy kelendőségnek orvendenek. Így tündöznek föl egy idő óta különböző lablacosok is, melyek egészen hasonlítanak az egyedül valódi, s az emésztési bajokban oly nagy hatást Brant R. gyögyészterés féle svájci lablacos, vannak becsosnagova s olcsóbb árak és egyéb állítólagos előnyök mellett akarják a közönséget félrevezetni. Ezért a vételnél gondosan figyelni kell, hogy a Brant R. féle svájci lablacosok minden dobozán meg van-e a valódi czegély; a fehérekerezett vörös mezőben, s Brant R. névalírása.

Heti napjár.

O K T Ó B E R H Ó (31 NAP)

12	Hétfo	Miksa pk.	Hóldandítás
13	Kedd	Kálán, Ede	Elő negyed
14	Szerda	Kálliszt	10-án 2 óra
15	Csütörtök	Töröcs	37 p. reggel,
16	Péntek	Gallusz	szép idő derül
17	Szombat	Hedvig	fol.
18	Vasárnap	Luk ev.	

CSALHATATLAN.

Roborantium (Haj és szakáll növesztő szer) egy tudományos alpra és sok eredményre fektett szer a kopaszág, hajkihullás, korpaképződés és szárdülés ellen. Egyetlen, tényleg eredményeket telmutató szakállnövesztő és erősítő szer. Utóir és élesztő tulajdonságáért a „Roborantium” továbbá megbízható szer emlekedő egészség és fejféjás ellen. Egy eredeti üveg ára 1 írt 50 kr., próbáueg 1 írt Kosmetikum (hajfestő olaj) finom és utánozhatlan, a haját simuleknyőny és hullamos teszi. Eredeti üveg ára 1 írt 50 kr. Próbáueg 1 írt Eau de Hébő keleti szagú, éremkedő gyöngy, fehér és teati frissenegyet utávitolt szappán és májfolttal Ára 85 kr.

Bouquet du Serail de Grolich zsebkendő- illatszer és elegans viing szánára. Gyöngye az illatszernek. Ára 1 írt 50 és 80 kr.

Morvai kárpát szárviz salicylsavval 60 kr.

Grolich-féle haj- és szakállfestő szer fest székétől sótét barna színez. 1 írt 20 kr.

Grolich Hail Milkon (hajjítótóg), hajszin nélküli, hanem sztrike hajnak eredeti szímet adja vissza, 2 írt.

Grolich-féle Poudre depilatoire hajciveltőlösszer 70 kr.

Grolich-féle korpaviz utávitolt gyorsan és biztosan hajkorpát. 1 írt.

Grolich-féle májusvirágkenőcs legnőmőbb hajkenőcs a taj ápos-lására 1 írt.

Grolich-féle Flóra-hajpor fehér és rózsaszin legnőmőbb hólygorp 50 kr.

Grolich-féle Flóra rózsá arczfestő ajkak és arczfestésre 50 kr.

Minden orvosok felügyelete alatt készltve. Használati utasítások, közzönőlevek és nyilatkozatok minden otkhez melletlelvők.

Gyar és közp. raktár **GROLICH J. Brúnnen** Stadhofplatz.

Orvosok elismerik a Grolich-féle készítmények hasznosságát, tartós vásárlás által, így is a t. k. **Nimuel Alajos** ur, gyároló orvos St. Péterben apr. 25. 1885. „Kérem postánvétel mellett nekem 8 üveg Roborantium és 3 üveg kosmetikum megfelelő engedmény mellett mint öbb más üvegek, küldeni.”

Tisztelettel

BUDMEI, gyak. orvos.

Fővártar Bajá és udékára egyedül

Brachfeld Nina illatszer-kereskedése.

Budapest: *Nevelő Nándor*, hatvani-utca 10., továbbá kapható minden nagyobb győgyháza és kereskedésben, hol erre vonatkozó írárgazok a kinyitásban láthatók.

Hataldandóan a Grolich-féle készítmények kéreudők, minthogy csakis ezekert válhattak teljes szarvosággal

Vasuti menetrend

Bajáról - Szabadkára.

Bajáról indul naponta kétszer d. e. 10 óra és 13 perczkor és este 7 óra és 14 perczkor.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1885. okt. 9.

Buza uj	7.15
Zab	6.—
Árpa	5.25
Rozs	5.80
Kukoricza uj	5.50
Bab uj	7.20

Az árak 100 kilogr. ntán.

AZ ELSŐ OS. KIR.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT MENETRENDJE.

Érvényes 1885. feb. 21-től további intézkedésig
SZEMÉLY- és POSTAHAJÓK:
Budapestre: naponta kétszer, reggeli 3 óra 24 perczkor, és délutáni 3 órakor.
Mohácsra: naponta kétszer, reggeli 6 óra 40 perczkor, és este 8 óra 40 perczkor.
Újvidékre: naponta reggeli 6 óra 45 perczkor.
Zimony, Belgrád és Pannosvára: kedden, szerdán, pénteken 6. vasárnap reggeli 6 óra 45 perczkor.
Orsovára és Dunafejedelemsegekbe: szerdán pénteken és vasárnap reggeli 6 óra 45 perczkor.
A hajók indulása Budapestről déli 12 órakor és éjeli 11 órakor.
Érkezés Budapestre: hajnalban 3 órakor és délután 2 óra 45 perczkor.

Felolós szerkesztő:
CSERBA FERENC.

A LEGJOBB
CZIGARETTA-PAPÍR
a valódi
LE HOUBLON
személyes garantálva
CRAWLEY és HENRY-től Párizs-ban.
Utánzókatól mindenki óvni látszik.

A cigarettá-papír csak akkor valódi, ha minden egyes lap LE HOUBLON lélyeggel és mindenik horiték az alatt álló védjeggyel és aláírással el van látva.

Gyökerez gyógyítás!

Epilepsie,

görcs- és idegbajokban szenvedőknek, támaszkodva a 10 éves sikerre, visszacsécs nélkül a mai napig. Tökéletesen tájékoztató füzetek 50 kr-nak bélyegekben való melléklése után kapható

Dr. ph. Boas, Westliche Cronbergerstrasse 33 Frankfurt a. M.

NÁNAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

BAJÁN,

BÓDOG-TÉR SCHEIBNER-FÉLE HÁZBAN létezik.

KÉSZÍT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

Készít továbbá

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTLAPOKAT,

eljegyzési- és esketési meghívókat,

GYÁSZJELENTÉSEKET,

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT.

KÖTELEZVÉNYEKET és MEGHATALMAZÁSOKAT.

Együttal felkérem a községek t. Elöljáróit, hogy becses rendeléseiket **egyenesen könyvnyomdámba, Bódog-tér, Scheibner-féle ház** küldjék.